

Oprescu (Alpha Bank): 2021 pare ca va fi cel mai bun an de dupa 2008 din punct de vedere al creditarii

Din perspectiva sistemului financiar-bancar, anul trecut pare ca va fi cel mai bun an de dupa 2008 din punct de vedere al volumului creditelor noi acordate, care ar putea fi în jur de 110 miliarde de lei, fata de 107,3 miliarde de lei în 2008, a declarat, într-un interviu acordat AGERPRES, Sergiu Oprescu, presedinte executiv Alpha Bank România si director general al Retelei Internationale Alpha Bank.

În opinia sa, capacitatea sistemului bancar în ceea ce priveste injectia de credit în economie, în urmatorii 5 ani, va fi de 3 - 4 ori mai mare decât fondurile alocate pentru Planul National de Redresare si Rezilienta (PNRR), daca performanta anului 2021 se va repeta si se va mentine acest ritm.

În ceea ce priveste perspectiva creditarii, Sergiu Oprescu sustine ca "perioada dobânzilor mici s-a cam încheiat", având în vedere ca în acest moment la orizont sunt îngrijorari care tin de nivelul inflatiei, iar acest lucru se va translata într-un nivel al dobânzilor mai ridicat.

Potrivit presedintelui executiv al Alpha Bank România, programele guvernamentale au fost o gura de oxigen pentru mediul de business, acestea accelerând procesul de creditare si de revenire a economiei. IMM Invest si celelalte programe au contribuit la sustinerea companiilor în pandemie si au dat un impuls antreprenorilor care voiau sa continue investitiile, în pofida incertitudinilor.

AGERPRES: Cum a fost 2021 comparativ cu 2020 si cu un an obisnuit pentru banca?

Sergiu Oprescu: Cererea de creditare la nivelul sistemului bancar a crescut sustinut anul trecut, înregistrând cel mai ridicat nivel din 2009 pâna în prezent, iar bancile au demonstrat, înca o data, rolul importat pe care îl au în revenirea economiei. Și nu doar anul trecut, pentru ca si în anul 2020 creditarea noua a fost în termeni comparabili cu ritmul de creditare din 2019. Este o evolutie care evidentiaza foarte clar ca în perioada pandemiei sistemul bancar a contribuit în mod decisiv la cresterea intermediarii financiare, la sustinerea clientilor.

Referitor la Alpha Bank Romania, rezultatele pentru primele 9 luni ale anului arata o performanta financiara si comerciala solida, portofoliul de credite situându-se la 2,7 miliarde euro, în crestere de 1,5% fata de aceeași perioada a anului anterior.

Am avut cea mai buna performanta înregistrata la 9 luni în ceea ce priveste productia de credite noi ipotecare si de credite noi de consum din 2008 pâna în prezent. Productia de credite noi ipotecare a înregistrat un avans anual de 41%, portofoliul de credite ipotecare depasind astfel pragul de 1,3 miliarde euro si sunt rezultate care ne bucura cu atât mai mult cu cât anul trecut, în septembrie, am aniversat 20 de ani de la primul credit ipotecar din România: Alpha Housing.

Este un segment de business pe care avem o vasta experienta si intentionam sa utilizam din plin aceasta expertiza pentru a ne consolida pozitia pe segmentul de credit ipotecar, inclusiv prin solutiile noastre de green financing.

Totodata, am continuat sa sustinem mediul de business si revenirea economiei acordând finantari atât întreprinderilor mici si mijlocii cât si clientilor mari. Am participat activ la cele mai importante programe de sprijin guvernamental si am înregistrat o crestere robusta pe segmentul IMM-urilor (+22% comparativ cu aceeași perioada a anului anterior) si vom continua sa sustinem mediul antreprenorial. Intentionam sa fim unul dintre partenerii bancari importanti pentru segmentul IMM în anii urmatori si sa venim în întâmpinarea nevoilor lor cu produse si servicii targetate.

Continuam, de asemenea, proiectele de eficientizare a proceselor de creditare, care au fost accelerate în pandemie si transformarea digitala. Avem o strategie hibrid, cu o abordare incluziva, pentru ca transformarea digitala este un

proces continuu si de durata, iar noi nu vrem sa lasam pe nimeni în urma. Am extins serviciile de tip self-service prin înlocuirea echipamentelor ATM cu terminale MFM (Multi Functional Machine) ce permit clientilor sa efectueze operatiuni de depunere numerar 24/7 si peste 80% din unitatile noastre beneficiaza de tehnologie self-service în ceea ce priveste tranzactiile cash. Dar este foarte important la nivelul societatii noastre sa avem o abordare incluziva în acest proces.

Dar pentru sistemul bancar?

Din perspectiva sistemului financiar-bancar, 2021 pare ca va fi cel mai bun an de dupa 2008 din punct de vedere al volumului creditelor noi acordate, care ar putea fi în jur de 110 miliarde de lei (107,3 miliarde de lei în 2008), aproximativ 22 miliarde de euro. Este un nivel record si cred ca dupa ce am avut un punct de inflexiune în 2020, intram într-un ciclu de crestere a intermediarii financiare.

Dobânzile la un nivel minim istoric au alimentat cresterea accelerata a creditului neguvernamental, dar este important sa precizam contextul în care a avut loc aceasta crestere: rata de solvabilitate s-a mentinut ridicata (23,88% în iunie 2021, 25,14% în decembrie 2020), iar lichiditatea ampla (indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate a fost 262,11% în august 2021 si 265,86% în decembrie 2020).

Totodata, în primii doi ani de pandemie sistemul bancar a reusit sa îsi pastreze profitabilitatea (ROE 8,66% în decembrie 2020, 13,59% în septembrie 2021) peste cea a bancilor din zona euro (7,2% în noiembrie 2021).

Mentinerea profitabilitatii în urmatoarea perioada depinde de gestionarea prudenta a calitatii activelor.

A fost eficient sistemul de amânare a platii ratelor? Care sector ar fi fost cel mai afectat, al persoanelor fizice sau al companiilor?

Bancile au sustinut clientii care au întâmpinat dificultati, atât persoanele fizice cât si companiile, chiar de la începutul pandemiei. Perioada moratoriilor de amânare a ratelor a fost depasita cu bine, dar bancile sunt în continuare atente la dinamica neperformantei în raport cu evolutia creditarii.

Daca ne uitam la cifre, rata creditelor neperformante a fost în descrestere pâna în septembrie (3,65% în septembrie 2021, fata de nivelul de dinaintea izbucnirii pandemiei de 4,09% în decembrie 2019), ceea ce arata ca masurile pentru protejarea debitorilor afectati de Covid-19 au fost eficiente.

Putem spune ca economia româneasca a dat dovada de rezilienta, desi la începutul pandemiei asteptarile nu erau optimiste. Atât populatia cât si companiile au învatat lectiile crizei anterioare, iar bancile au contribuit decisiv la cresterea economica.

Cum vedeti evolutia dobânzilor si care este perspectiva creditarii?

Dupa cum stiti foarte bine, bancherii sunt foarte retinuti în a face estimari cu privire la evolutia dobânzilor sau a cursului. Nu fac nici eu exceptie, dar ce putem spune este ca perioada dobânzilor mici s-a cam încheiat, având în vedere ca în acest moment la orizont sunt îngrijorari care tin de nivelul inflatiei, iar acest lucru se va transla într-un nivel al dobânzilor mai ridicat. Este bine ca suntem într-un moment în care majoritatea bancilor promoveaza dobânzi fixe, spre deosebire de acum 10-12 ani, când în sistemul bancar aproape toate dobânzile promovate erau dobânzi variabile.

Economia româneasca este asteptata sa intre într-o perioada de crestere, pe coordonatele digitalizarii si sustenabilitatii, iar bancile vor sprijini în continuare economia prin creditele acordate.

Daca performanta anului 2021 se va repeta si mentinem acest ritm, capacitatea sistemului bancar în ceea ce priveste injectia de credit în economie, în urmatorii 5 ani, este uriasa - vorbim de sume de 3 - 4 ori mai mari decât cele alocate pentru Planul National de Redresare si Rezilienta.

Considerati ca ar trebui introduse noi restrictii? În ce domenii, nevoie personale, imobiliare?

Cred ca noi românii am învatat lectiile crizei precedente, nu doar bancile, si suntem mai responsabili si mai atenti

în ceea ce privește luarea unui credit. Acum avem la dispoziție credite cu dobânda fixă, iar împrumuturile se iau în moneda în care își primesc salariul, eliminându-se astfel riscul valutar.

Totodată, nivelul de îndatorare este mult mai mic decât cel din 2008 - 2009, iar avansul pe care îl depun în momentul când iau un credit ipotecar este de 15 - 20%. În cazul creditului ipotecar, proiectul de regulament publicat de BNR pe site-ul instituției prevede ca măsura de precauție creșterea avansului minim la achiziția unui imobil care nu este destinat a fi utilizat ca locuință pentru folosință proprie și permanentă a debitorului la: 25% la creditele în lei, 35% la creditele în euro și 50% la creditele în altă monedă străină.

Vor putea face față clienții majorării dobânzilor?

Vorbeam mai devreme despre dobânzile fixe, iar acestea conferă clienților o zonă de stabilitate și de confort financiar, pentru că știu ce au de plătit pentru o perioadă mai lungă de timp. Totodată, salariul mediu lunar net a crescut și sunt așteptări legate de creșterea veniturilor mici prin creșterea salariului minim și a punctului de pensie, ceea ce va duce la o mai mare incluziune financiară.

Pandemia a lovit însă mai puternic în veniturile gospodăriilor mai sărace determinând creșterea inegalității de venituri între gospodării, în primul rând pentru că lucrătorii cu veniturile mai mici sunt cei care prestează muncă ce nu se pot efectua la distanță atunci când sunt impuse restricții de mișcare fiind obligați să își întrerupă activitatea și să se bazeze pe asistența oferită de stat. Inegalitatea de venituri indusă de pandemie ar trebui contracarată de politici economice după principiul că nimeni să nu fie lăsat în urmă (no one left behind), principiu promovat de Comisia Europeană pentru tranziția către neutralitatea climatică.

Cât de eficiente au fost programele de sprijin derulate de Guvern? În ce măsură banca a fost implicată?

Programele guvernamentale au fost o gură de oxigen pentru mediul de business, au accelerat procesul de creditare și de revenire a economiei. IMM Invest și celelalte programe au contribuit la susținerea companiilor în pandemie și au dat un impuls antreprenorilor care voiau să continue investițiile, în pofida incertitudinilor.

În cazul programului IMM Invest, spre exemplu, la sfârșitul de noiembrie 2021 erau 15.000 de garanții aprobate și circa 4.000 în curs de aprobare, iar FNGCIMM estimează să încheie IMM Invest 2021 la cel puțin 20.000 de firme, la care se adaugă 6.000 - 7.000 de întreprinderi în cadrul programului AGRO IMM Invest. Cu toate că numărul de garanții acordate este mai mic decât în 2020 (26.000) valoarea garanțiilor a fost mai mare (15 miliarde lei față de 12,9 miliarde lei în 2020).

Alpha Bank România susține mediul antreprenorial și ne-am alăturat IMM Invest de la debutul programului. Continuăm să finanțăm și antreprenorii din agribusiness, atât prin participarea la subprogramul Agro IMM Invest, cât și prin finanțările pe care le oferim pe baza subvențiilor de încasat de la APIA. Totodată, în luna august am semnat un protocol de colaborare cu Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) pentru accelerarea absorbției Fondurilor Europene alocate în cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală pentru perioada 2021 - 2022.

Ar trebuie acestea înlocuite cu alte programe de sprijin?

Cred că programul de sprijin pe care ar trebui să ne concentrăm acum este Planul Național de Redresare și Reziliență. Este o șansă de transformare moleculară a economiei românești și o oportunitate pe care nu ar trebui să o ratăm.

Cum am spus și cu alta ocazie referitor la PNRR, poate fi un "booster" pentru economia României. Dacă facem o comparație cu lansarea unei rachete în spațiu, care are nevoie de acele "booster"-e de energie pentru propulsarea pe orbita Pământului, PNRR este un astfel de "booster" care poate duce economia românească pe o orbită mai favorabilă. O orbită economică europeană care să ne asigure convergența spre nivelurile medii din Zona Euro și Uniunea Europeană.

Sunt firmele și băncile pregătite pentru a accesa PNRR? Ce măsuri ar trebui luate?

Suntem într-un moment care va transforma radical economia si aduce atât provocari cât si oportunitati, dar bancile au lichiditate si sunt pregatite sa finanteze o crestere economica bazata pe investitii.

Pentru ca fondurile sa fie absorbite este nevoie de o organizarea a fluxurilor financiare, iar banii care vin prin PNRR nu trebuie sa fie doar cheltuiti, ci ar trebui sa sustina dezvoltarea sustenabila si sanatoasa a economiei. De altfel, obtinerea fondurilor este conditionata de implementarea de reforme în administratia publica, în justitie, în guvernanta firmelor de stat, în politica de pensii si salarii publice, în energie regenerabila, în transportul durabil si în politici de plasare a întregii economii pe traiectoria sustenabilitatii.

Este nevoie de o coordonare a creditarii bancare cu calendarul finantarilor PNRR si a fondurilor alocate din cadrul financiar multianual 2020-2026 pentru sustinerea programelor operationale. Totodata, pentru viitor asteptam operationalizarea instrumentelor financiare prevazute a se crea conform PNRR, capitolul Sprijin pentru sectorul privat, precum garantiile de portofoliu pentru rezilienta (300 milioane euro), garantiile de portofoliu pentru actiune climatica (200 milioane euro), fondul de fonduri de capital de risc pentru redresare (400 milioane euro), fondul de fonduri pentru digitalizare, actiuni climatice, alte domenii de interes (300 milioane euro), instrumentul financiar pentru investitii în eficienta energetica în sectorul rezidential si al cladirilor (50 milioane euro).